

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

**Міжнародна науково-практична конференція
«Перспективи розвитку суспільно-гуманітарних наук
в умовах євро інтеграції»**

11-12 квітня 2024 року

Біла Церква
2024

ЗМІСТ

Секція 1 Нові парадигми та напрямки досліджень філософських, політологічних, історичних наук у світовому просторі

Мельник Л.М. Феномен війни і миру у філософських поглядах Томаса Гоббса.....	6
Пасічник Н.С. Деколонізація та дерусифікація – головні тренди політики пам'яті на сучасному етапі.....	8
Грек І.М. Поняття «грумада» у працях Михайла Павлика.....	14
Ордіна Л.Л. Проблеми соціокультурної адаптації особистості в умовах російсько-української війни.....	16
Горкава В.В., Баштанник О.В. Аналіз ролі жінок у політиці та в інституціях влади на прикладі сучасної України.....	19
Росавіцький О.О. Парадигма історії, як виклик сьогоденню.....	23
Фесенко Г.Г. Ландшафт голокосту: актуальні підходи дослідження.....	26

Секція 2 Тенденції та сучасні виклики галузевих юридичних наук та правових практик в умовах євро інтеграції

Ковальчук І.В. Процес глобалізації як фактор становлення політико-правової свідомості особистості.....	30
Бровко Н.І. До питання євроінтеграційних процесів побудови громадянського суспільства в Україні.....	33
Тимошук О.Г. Правове регулювання та розвиток суспільства: забезпечення захисту прав і свобод громадян в Україні в умовах євроінтеграції.....	37
Терещук М.М. Конституційно-правовий статус Президента в парламентсько-президентських республіках Європи.....	40
Линник Т.В. Проблеми нормотворчої техніки в Україні.....	43
Добренька Н.В. Практичні та теоретичні аспекти інформаційної війни в Україні.....	47
Баштанник О.В. The concept of state capacity in modern scientific discourse of governing.....	51
Поляруш-Сафроненко С.О. Конституційні права дітей-жителів об'єднаних територіальних громад в період військової агресії та гарантії їх реалізації.....	54
Скороход О.В., Домбровська О.В. Інформатизація місцевого самоврядування як засіб прискорення подолання наслідків російської агресії.....	59
Макарчук В.В. Використання правоохоронними органами технічних засобів для здійснення спостереження з метою забезпечення національної безпеки і оборони.....	64
Сокиринська О.А. Застосування норм міжнародного гуманітарного права під час «нових» конфліктів.....	67
Prisac A.V. Definition of general competence in the legal literature of Romania.....	70
Сидоренко В.В. Окремі проблемні аспекти реалізації права на екстрену медичну допомогу в умовах адаптації національного законодавства до стандартів ЄС.....	74
Ломакіна І.Ю. Соціальна політика в гуманітарному знанні Європи і соціальний вимір європейської інтеграції : остання третина XX ст.	78
Пахомова А.О. Світовий досвід розвитку системи комерціалізації технологій в університетах.....	82
Кашинцева О.Ю. Інтелектуальна власність в Україні: виклики війни, перспективи членства в ЄС та НАТО.....	85
Яковець І.С. Роль ТРІПС плюс у доступі до лікування.....	90
Чомахашвілі О.Ш. Фармацевтична незалежність України: ретроспективний огляд.....	95
Пономарьова О.О. Деякі аспекти захисту конфіденційної інформації сенситивних груп пацієнтів у клінічних випробуваннях.....	98

ПРОБЛЕМИ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ АДАПТАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Ордіна Л. Л.,

канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри філософських та політичних наук

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна

Анотація. У тезах висвітлено проблеми, фактори та умови соціокультурної адаптації особистості, що допомагають вирішенню життєвих ситуацій українських громадян у навколишньому середовищі в умовах російсько-української війни.

Ключові слова: соціокультурна адаптація, російсько-українська війна, дезадаптація.

У 2014 році російські війська вторглися в Україну, окупували Крим і розпочали війну на сході України. Після повномасштабного російського вторгнення в Україну у 2022 р., запроваджений воєнний стан зумовив різку зміну матеріального та соціального становища більшості українських громадян. У зв'язку з цим проблеми адаптації до нових умов для більшості людей стали першочерговими. У той час на рівні повсякденної свідомості людини відбувається низька рефлексія як зв'язок між особистісними і середовищними чинниками соціокультурної адаптації.

Соціологічні дослідження підтверджують, що багато українських громадян постійно відчують стан стресу, розгубленості, втрати соціального та матеріального захисту, відсутність соціокультурної ідентифікації[1]. Під час відкритого акту російської агресії в Україні значно збільшився розрив у матеріальній забезпеченості мешканцями різних населених пунктів, вміння адаптуватися до соціальної ситуації, що змінюється.

Теоретичною основою дослідження стали праці вітчизняних та зарубіжних учених Г. Балла, Н. Смолікевич, Н. Ничкало, М. Мід, К. Роджерса,

А. Маслоу, А. Шопенгауера, А. Адлера, Е. Еріксона, М. Вебера, присвячені соціокультурним, філософським, соціально-психологічним, педагогічним проблемам, що визначають проблеми соціокультурної адаптації, соціалізації особистості на різних етапах життєвого циклу, індивідуального сенсу у постійно змінюваному контексті соціокультурного життя. Дане дослідження має комплексний характер: осмислення теми з погляду культурології здійснюється із залученням досліджень з філософії, психології, соціології, педагогіки, використовується міждисциплінарний підхід до проблеми на основі взаємодоповнюваності різних концепцій[2]. Проте, проблеми соціокультурної адаптації українських громадян після повномасштабного російського вторгнення в Україну 2022 року сьогодні вивчені недостатньо.

Енциклопедія сучасної України визначає термін «адаптація» (лат. *adaptatio* – пристосовую) як процес, стан, дію пристосування об'єкта в конкретних умовах; соціальну адаптацію як пристосування особи чи соціальної групи до соціального середовища; адаптацію культурну як процес пристосування суспільства до природного середовища, при цьому механізмом коригування виступає культура [3].

Соціокультурна адаптація особистості у нашому дослідженні трактується як процес початкового пристосування, засвоєння особистістю прийнятих норм та цінностей її соціокультурного оточення, у тому числі мікросередовища, з наступним впливом особистості на це середовище. Поняття «дезадаптація» розглядається як відмова індивіда від своїх інтересів з метою увійти в соціальне середовище, так і необґрунтований тиск на це середовище, що не призводить до успіху, а якщо навіть успіх і виникає, то він буває короточасним.

Аналіз джерельної бази дає можливість визначити передумови і фактори процесу соціокультурної адаптації особистості в умовах воєнного стану, а саме:

- антропологічні та соціокультурні фактори, що зумовлюють життєві проблеми, пов'язані з недостатнім ступенем адаптованості індивіда в умовах воєнного стану;

- побудова типології особистісних проблем, які характеризуються відносинами з іншими людьми;
- визначення індивідуальних можливостей у вирішенні життєвих проблем;
- вивчення факторів формування позитивних установок та ціннісних орієнтацій особистості, що сприяють її самореалізації у соціокультурному оточенні;
- виявлення різних рівнів усвідомлення і прийняття особистістю етичних і соціальних норм в умовах війни;
- виявлення адаптивних і дезадаптивних механізмів формування та взаємодії особистості з оточуючим середовищем;
- визначення можливостей компенсувати деструктивні або відсутні особистісні риси в певні періоди життя;
- типологія оптимальних способів подолання проблемних життєвих ситуацій в умовах російської агресії;
- аналіз специфіки механізмів адаптації для можливості самореалізації індивіда в різних сферах життєдіяльності: у навчанні, виробничій діяльності, сім'ї, міжособистісних відносинах (ВПО, військовослужбовці, ветерани та інваліди війни) та ширшому соціокультурному оточенні.

Отже, успішна соціокультурна адаптація особистості в умовах воєнного стану в Україні проявляється, по-перше, в усвідомленні людиною своїх власних пріоритетних потреб, мотивів, цінностей, особистісних смислів, по-друге, відповідно до індивідуальних і групових потреб, інтересів, норм, цінностей, цілей, уявлень про допустимі способи досягнення цілей, про необхідні для цього зусилля та достатні винагороди. Адаптованою можна вважати ту людину, яка досягає рівноваги між своїм внутрішнім «я» та зовнішнім соціокультурним оточенням.

Список використаних джерел:

1. Ващинська І. Особливості постмодерних підходів до вивчення ідентичності / І. Ващинська // «HUMANITIES & SOCIAL SCIENCES 2009» (HSS-2009). – LVIV, 2009. – С. 242 - 243.

2. Арефнія С. Ім'я як важлива складова самоідентичності у контексті адаптації особистості під час війни. ОРГАНІЗАЦІЙНА ПСИХОЛОГІЯ. ЕКОНОМІЧНА ПСИХОЛОГІЯ, (3(27)). – К.: С. 26-36.
3. Адаптація / О. М. Міхеєв, М. О. Шульга, Н. Г. Ничкало, О. В. Лавренко, В. І. Волович, П. В. Білошицький // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол. : І. М. Дзюба, А. І. Жуковський. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001.– Режим доступу : <https://esu.com.ua/article-42642>. – Останнє поновлення : 25 груд. 2023.

УДК 321

АНАЛІЗ РОЛІ ЖІНОК У ПОЛІТИЦІ ТА В ІНСТИТУЦІЯХ ВЛАДИ НА ПРИКЛАДІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ

Горкава В. В.,

*студентка II курсу навчально-наукового інституту
гуманітарних і соціальних наук*

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»

м. Дніпро, Україна

Науковий керівник - БАШТАННИК О. В.,

к. політ. н., доцент, доцент кафедри історії та політичної теорії

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»

м. Дніпро, Україна

As a result of the conducted research, it is substantiated that ensuring gender equality for active participation in various political institutions (public organizations or authorities) is one of the typical types of evidence of the democratization of the political system. However, in practice, it is much more difficult for women to fully use these rights, and, for example, the war in Ukraine poses new challenges related to the implementation of both active and passive suffrage. Socio-political discourse about the place of gender identity among institutionalized practices of socio-political interaction can transform the institutional framework of the political system and determine the